

SANT JOAN D'ÀVILA, APÒSTOL DE LA NOVA EVANGELITZACIÓ

5. MESTRE DE SANTEDAT SACERDOTAL I APÒSTOL DE LA PARAULA

DOCTRINA SACERDOTAL

Sant Joan d'Àvila té una àmplia obra dedicada al ministeri sacerdotal, a més de ser un tema omnipresent en els seus escrits.

Crist Sacerdot, Bon Pastor.- La seva doctrina està fonamentada en Crist, Sacerdot i Víctima, el Bon Pastor. En efecte «*si el sacerdote representa en la misa a Jesucristo nuestro Señor*», això vol dir que Jesucrist és el «*principal sacerdote y fuente de nuestro sacerdocio*.» (TS, 10) És el Bon Pastor que dóna la vida.

El sacerdocí espiritual.- Del sacerdocí de Crist participen tots els cristians mitjançant el baptisme. El creient pot oferir-se a si mateix unit al sacrifici de Crist present en l'Eucaristia. Aquesta oblació sacrificial és l'actualització del camí de perfecció o santedat cristiana.

«Si los sacerdotes ministros ofrecen, en su nombre, el sacrificio eucarístico, el Señor a los cristianos hízolos sacerdotes en el espíritu... así todo cristiano tiene poder para en el altar de su corazón sacrificar a Dios.» (Juan I, 16)

La vocació sacerdotal.- Com tota vocació cristiana, és una resposta a la vocació baptismal, a la crida de Déu, al «*segueix-me*» de Crist. Les vocacions, per ser do de Déu, existeixen si es demanen en l'oració i es procura la cooperació de tots. Sorgiran en la mesura que el clergat visqui segons l'estil de vida dels apòstols.

«es grande engaño pensar que nuestro Señor falte en dar tales personas en su Iglesia, que puedan ser ministros verdaderos suyos. Porque el mismo Dios, que pide que sean sus ministros tales y derramó su sangre por tenerlos, ha puesto su Espíritu divino en muchos para poder serlo.» (A I, 39)

El sacerdocí ministerial.- El Mestre Àvila entén el sacerdocí com una **participació** en la unció de Crist, una **representació** de la seva persona, una **prolongació** de la seva acció apostòlica i una **imitació** de la seva mateixa vida. Per això, «ha de ser la representació tan verdadera, que el sacerdote se transforme en Cristo.» (TS, 26) El seu objectiu és fer possible l'oblació sacrificial de tota l'Església. Per això requereix tenir zel apostòlic, zel d'ànimes o caritat pastoral i «como San Gregorio dice, no menor santidad que para ofrecer el santo sacrificio del altar.» (T I, 37)

«En el oficio sacerdotal representamos la persona de Jesucristo nuestro Señor.» (P 2) *«En la Misa nos ponemos en el altar en persona de Cristo a hacer el oficio del mismo Redentor.»* (C 157) Per a fer al Senyor present, «*relicarios somos de Dios, casa de Dios y, a modo de decir, criadores de Dios.*» (P 1)

Tot ministeri sacerdotal guia pel **camí de santedat**. El sacerdot ha de ser "padre de todos" (Plática 2) i "ojos" per a plorar pels seus mals (P 2); però també és ofici de "enseñadores" (S 55) i de "guardas de la viña" (S 8). Molts d'aquests aspectes del ministeri i de l'espiritualitat sacerdotal estan relacionats amb **Maria com a model i Mare** especial de los sacerdots.

Estil de vida apostòlic.- Per ser «*maestros y edificadores de ánimas*» (T I, 12), la comunitat eclesial necessita veure el seu exemple apostòlic en tots els seus pastors –bisbes i preveres-, compromesos en la vida de perfecció evangèlica: «*Él [Jesús] así lo dejó ordenado: que el Papa quedó en su lugar, y los perlados suceden a los Apóstoles, y los curas a los setenta y dos discípulos.*» (S 81)

«No plega a Cristo que haya en vuestra señoría cosa, por amada que sea, que le impida hacer, pensar y hablar lo que sintiere ser agradable al Señor y provechoso a su Iglesia.» (C 182)

L'estil apostòlic suposa viure la **radicalitat evangèlica**, d'acord amb el "sígueme" de Crist i la seva mirada d'amor (Juan I, 14; S 77) *«que no vivía para sí, es decir, que no buscaba sus intereses ni su gloria, sino los intereses, la gloria y la honra de Dios: que conforme a la voluntad de Dios era gobernada su vida.»* (Gal, 25) No tenint en compte allò que li és lícit, sinó el que edifica l'Església i és expedient per al seu bé (M II, 41).

Pastoral sacerdotal i oració.- A imitació del zel del Bon Pastor, la **caritat pastoral** redimensiona tots els aspectes del ministeri i de la vida sacerdotal: predicació, sagraments, caritat, vida apostòlica, presbiteri... Sempre amb doble polaritat -vers Déu i vers els homes- en perfecta i mútua harmonia.

Els sacerdots han estat cridats *«para pastores y criadores del ganado, que los apacienten en los pastos de ciencia y doctrina...»* (Tol. I, 6; S 81)

L'**oració** com a ministeri va unida a la caritat pastoral. A més del moment eucarístic, té lloc especialment per mitjà de la litúrgia de les hores (ofici diví). El sacerdot està cridat a tenir *«tan gran fuerza en la oración, que aproveche a todo el mundo.»* (P 2) Hi ha d'haver vida d'oració equivalent a vida de santedat, *«pues tiene oficio de orar, tenga vida de orador.»* (AF 76) L'oració sacerdotal és intercessora.

«Conviénele orar al sacerdote, porque es medianero entre Dios y los Hombres.» (Pl 3) Su vida de oración garantizará los consejos que ha de dar: *«El sacerdote que no ora... darme ha por consejo de Dios consejo suyo.»* (S 5 -2)

La formació sacerdotal (Seminaris).- El Mestre Àvila va insistir a través de los "Memoriales al concilio de Trento" i de las "Advertencias al concilio de Toledo", en la necessitat d'una preparació adequada per al sagrament de l'Orde.

Demana que els candidats al sacerdoci siguin educats, abans que ordenats, amb formació remota i permanent –durant vuit anys- , amb santedat de vida i amb goig per haver estat escollit per Déus per aquest ofici. Per a l'ordenació presbiteral proposa examinar de caritat i oració. (S 10)

«Cosa muy cierta es que, si quiere la Iglesia tener buenos ministros, que conviene hacellos y, si quiere tener gozo de buenos médicos de las almas, ha de tener a su cargo de criar tales y tomar el trabajo de ello; y, si no, no alcanzará lo que desea.» (T I, 9)

LA PREDICACIÓ O APOSTOLAT DE LA PARAULA

Al llarg de la seva vida el Pare Àvila es va lliurar plenament a la predicació.

«en este predicador evangélico verán claramente, como en un espejo limpio, las propiedades y condiciones del que este oficio ha de ejercitar.» (F. Luis de Granada, Vida)

Doctrina.- La dirigeix als bisbes, als qui correspon en primer lloc el deure de predicar la fe com a mestres autèntics de la mateixa (LG, 24-25; CD, 13); als preveres (LG, 28; PO, 4); i als diaques que serveixen al Poble de Déu en el ministeri de la litúrgia de la Paraula i de la caritat (LG, 29; SC, 35, 4; CD, 15).

La predicació ha de pretendre la **glòria de Déu**, per a inculcar l'amor a Crist, que és la millor forma de donar glòria al qui ens l'envià. Per això és cristocèntrica, i convida constantment a obrir-se a l'amor del Pare manifestat en Crist que és la pedra d'on el predicador ha de treure aigua, com diu sant Pau. (P 4,11) És el medi per a comunicar la vida divina i per a **engendrar i criar fills espirituals**.

La Sagrada Escripura escollida per a cada temps litúrgic marca la pauta de la predicació. No reflexiona a nivell informatiu, sinó a nivell **persuasiu**. És kerigmàtica. Està al servei de la fe com a paraula de salvació. Ha d'adreçar-se **al cor de l'home buscant la seva conversió**. La seva recepta per aconseguir-ho és **que pugi al púlpit seré**.

«él trabajaba para subir al púlpito, no solo con la actual devoción, sino también con una viva hambre y deseo de ganar con aquel sermón alguna ánima para Cristo.» (F. Luis de Granada, Vida). *«llevaba el sermón bien enhilado»* (V-LG III, 5) i pujava al púlpit tan seré que els qui escoltaven els seus sermons no els oblidaven. Encara que les seves paraules fossin de reprensió i de denúncia *«iban envueltas en amor, caridad y celo del aprovechamiento de las almas. Por esto le oían con notable afecto.»* (V-LM I, 7-11 y 22)

Els continguts de la predicació eren sempre sòlids, amb abundant doctrina bíblica i patristica, expressant-se amb llenguatge intel·ligible i con frases plenes de color. Captava l'atenció referint-se a situacions concretes de la vida personal o social. Predicava en forma d'homilies (durant la celebració litúrgica), catequesi (a diversos nivells), plàtiques o conferències sobre formació per al poble en general, clergues, religiosos i novicis. S'adaptava al poble senzill.

La predicació de l'evangeli pot suscitar contradiccions i inclús persecució. Predica la veritat convidant a un canvi de vida; si la paraula predicada no suscita un canvi de vida, es senyal de que no es diu com a paraula de Déu ni es rep com a paraula de Déu (S 28).

Més que assenyalar las dificultats de la predicació, el Mestre prefereix subratllar-ne la part positiva així com la dignitat del predicador. Considera el predicador com un àngel que anuncia un missatge. Per això és missatger de Déu i ens parla de Déu a través de la seva boca.

Consells.-

- Un bon testimoni de vida, d'imitació a Crist, *«quien no solamente nos despierta con palabras, mas con obras.»* (S 80) *«los predicadores del Evangelio son luz del mundo, que están puestos sobre candelero, como ciudades asentadas sobre monte.»* (G 3)
- El poble cristià necessita *«una doctrina llana que ésta es la que aprovecha más»*, i no grans elucubracions i retòriques. La bona predicació és, en boca dels predicadors, com *«piedras preciosas»*. (A I,17)
- Per a ser bon predicador es requereix tenir el cor lliure, per a poder aplicar la paraula de Déu a les situacions concretes.
- No dir paraula que no s'hagi posat en pràctica prèviament.
- Bona preparació prèvia, *«gustando o meditando lo que habían de predicar y profundizando los contenidos con estudio y recogimiento.»* (C 7) *«Más imprime una palabra después de haber estado en oración que diez sin ella.»* (C 4)
- Els predicadors tindran alguna cosa que *«dar y que les quede, es decir, han de tener para sí y para los otros.»* (S 80)
- El llenguatge del predicador ha de ser clar i concret, viu i proper, agafat de la vida del poble, tal com feia Jesús.
- **«Sed amigos de la Palabra de Dios, leyéndola, hablándola, obrándola».**
- El secret de la seva predicació: **«Amar mucho a nuestro Señor.»** (V-LG I,2)

En resum, el Mestre Àvila, amb ciència, eloqüència i amor, va fer possible que les seves paraules il·luminessin la ment, el cor i la voluntat dels seus oients i lectors. Per això deia dels predicadors: **«Dichoso oficio, por el cual Dios es engendrado en los corazones humanos»**

«Su Palabra, / mantenimiento de alma es. / y agua con que se lave, / fuego con que se caliente, / arma para pelear, / cama para reposar, / lucerna para no errar». Càntic de la Paraula de Déu, de sant Joan d'Àvila